ГУЛЛА, ЯШНА, ҚАРДОШ УКРАИНА

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 251 (3733).

23 ДЕКАБРЬ

ШАНБА

1967 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

25 ДЕКАБРДА УКРАИНАДА СОВЕТ ҲОКИМИЯТИ ЎРНАТИЛГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛАДИ.

ҚАҲРАМОН УКРАИН ХАЛҚИГА ЎЗБЕК БИРОДАРЛАРИДАН ДЎСТЛИК, ҚАРДОШЛИК САЛОМИ!

СОВЕТ УКРАИНАСИНИНГ пойтахти Киев—Иттифоқимиздаги энг кўркам шаҳарлардан бири. Совет ҳокимияти йилларида Киевнинг ҳусни-жамоли янада яшнаб кетди. Янги кварталлар, чиройли кўчалар, сўлим боғлар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Суратда: Киевнинг марказий кўчаси — Крешчатик.

Ю. Мосенжник фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КИЕВГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Украина ССР 50 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун 21 декабрда Москвадан Киевга жўнаб кетди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Украина ССРнинг 50 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун 22 декабрда Москвадан Киевга келди.

(ТАСС).

УЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ УКРАИНАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Украина Совет Социалистик Республикаси 50 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун Тошкентдан Киевга Ўзбекистон ССР делегацияси учиб кетди. Делегацияга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилик қилмоқда. Делегация составида Андижондаги 1-пахта заводи бўлимининг бошлиғи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Йўлдошев, Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи электр слесарлар бригадасининг бошлиғи Н. М. Железнов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника лабораториясининг мудири, техника фанлари доктори Ғ. Умаров ўртоқлар бор.

(ЎзТАГ).

БИЗНИНГ МАЖБУРИЯТИМИЗ

Хўжалик йилини муваффақиятли якунламоқдамиз. Юқори ҳосил олдик ва чорва маҳсулотлари етиштириш юзасидан берилган планни ошириб бажардик. Яқинда ишчиларнинг умумий йиғилиши бўлди. Унда биз келгуси вазифаларни аниқлаб олдик. Сўзга чиққан ўртоқлар хоразмликларнинг ватанпарварлик ташаббусларини бир оғиздан маъқуллаб, беш йиллик план топшириқларини муддатидан анча олдин бажаришга ва улуғ Лениннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан нишонлашга муносиб ҳисса қўшишга тайёр эканликларини айтишди.

Совхозимиз коллективи экин майдонларининг мелиоратив аҳволини яхшилашни бундан кейин ҳам тўхтовсиз давом эттирадилар. Беш йилликда янги ва ўзлаштирилмаётган ерлардан 50 гектарини ишга солиб, ундан мўл ҳосил етиштириш чораларини кўрадилар. Биз алмашлаб экишни бундан кейин жорий этамиз, барча майдонларда тупроқнинг унумдорлигини оширамиз.

Биз чорва моллари ва паранда учун шу ернинг ўзида етарли миқдорда озуқа тайёрлашга эришамиз. Шу мақсадда 1970 йилгача беда майдонларини 250 ўрнига 400 гектарга етказамиз. Бу йил биз ҳар гектар ердаги бедадан 80 центнердан ҳосил олдик. Келгуси йилда эса ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 90 центнергача етказиш учун курашамиз. Соғин сигирларнинг наслдорлигини ошириш билан бирга уларнинг қаровини ҳам яхшилаймиз. Шу йўл билан ҳар бир сигирдан 2250 ўрнига 2700 литргача сут соғиб олишни таъминлаймиз. Бу йил 760 тонна сут соғиб олдик. Келгуси йилда эса бу рақам 800 га етади. Давлатга топшириладиган гўштнинг семиз бўлишига эришамиз. Бўрдоқига боқилаётган ҳар бир молнинг оғирлигини 270—280 килограммга етказамиз. Шу билан бирга чорвачиликни механизациялаш юзасидан қилиниши зарур бўлан барча ишларни амалга оширамиз. 200 қорамолга ва 100 бош бузоққа мўлжалланган молхона қурилиб, тўла комплекс механизациялашади. Чорвачиликда механизацияни кенг жорий қилиш йўли билан маҳсулот етиштиришни 20 процентга арзонлаштирамиз.

Хўжаликда саноат асосида куркачиликни ривожлантириш кенг қулоч ёйдирилади. Беш йилликнинг охирига бориб куркаларнинг сонини 5000 бошга етказамиз. Инкубация ташкил этилади. 100 мингдан ортиқ курка жўжаси олинади. Совхозимиз шаҳар меҳнаткашлари учун 100 тоннага яқин семиз курка гўшти етказиб бериш учун курашади. Коллективимиз куркаларнинг соғлом ўсиши учун зарур бўлган барча чораларни кўрмоқда. Беш йилликнинг охиригача 10 та механизациялашган курка боқиладиган бино ва 1 та батарея цехи қуриб битказилади.

Коллективимиз чорвачиликни тинмай ривожлантириш билан бирга экинлардан мўл ҳосил олишга ҳам ҳаракат қилмоқда. Йил ўтиши билан ҳосилдорлик ҳам оша беради. Ҳар гектар ердан 130—150 центнердан сабзи, 200—250 центнердан ошқовоқ, 250—300 центнердан лавлаги, 12—15 центнердан дон етиштиришни ўз олдимизга асосий мақсад қилиб қўйдик. Коллективимиз чўл ва адир ерларни ишга солиб, боғ ва узумзорларга айлантириш юзасидан анчагина ишларни амалга оширяпти. Яқин вақт ичида биз узумзорларни темир-бетонлардан қилинган ишкомлар билан таъминлаймиз.

Совхоз ишчилари ўз зиммасига юксак, оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Буни сўзсиз бажариш ишчи-хизматчиларга боғлиқдир. Шуни ҳисобга олиб, совхоз маъмурияти ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, уларнинг баракали меҳнат қилишлари учун барча моддий ва маданий қулайликларни яратиб бериш учун ҳаракат қилмоқда. Маданий-маиший биноларни кўпайтирамиз, ишлаб чиқаришга механизацияни кенг жорий қилиб, меҳнат унумдорлигини яна ҳам оширамиз. Ишчилар ўртасида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун қизғин курашилмоқда.

А. ЎРМОНОВ,
Оржоникидзе районидаги «Химик» совхозининг директори.
А. ЭГАМҚУЛОВ,
партия ташкилотининг секретари.
Б. ТЛЕУП,
ишчилар комитетининг раиси.

САНОАТЧИЛАР ЗАФАРИ

Тошкент область ва шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари 1967 йил учун олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун кураша бориб, муддатидан илгари — 23 декабрда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни бажардилар. Электр қуввати ҳосил қилиш, минерал ўғитлар, пахта толаси, гўшт, мева-сабзавот консервалари ва бошқа энг муҳим маҳсулот турлари ишлаб чиқариш бўйича планлар адо этилди. Йил охиригача яна ўнларча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

ОБЛАСТЬ СУТ ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Юбилей йилини муносиб совғалар билан нишонлаш учун курашган областимизнинг чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга сут топшириш йиллик плани муддатидан олдин муваффақиятли бажарилди. 55 минг тонна ўрнига 55 минг 571,9 тонна сут топширилиб, бу соҳадаги план 101 процент қилиб адо этилди.

Область хўжаликларида пландан ташқари давлатга сут топшириш қизғин давом этмоқда.

МЎЛ ҲОСИЛ ЙЎЛИДА

Ота-боболаримизнинг: «Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда» деган мақолига участкамиз пахтакорлари катта эътибор беришади. Шудгорни сифатли ўтказганимиз учун ҳар йили мўлжалдаги ҳосилни олмоқдамиз.

Ўтган йили пухта тайёргарлик кўрганимиз учун юбилей йилида мўл ҳосил кўтардик. 64 гектар майдондаги пахтазорда қилган меҳнатимиз эвазига пландаги 26 центнер ўрнига 34 центнердан ҳосил олдик. Канопдан ҳам юқори ҳосил етиштирдик. 40 гектар канопзорни агротехника қоидаларига тўла амал қилиб ишлаб, вақтида сувини берганимиз учун пландаги 5160 центнер ўрнига 7400 центнер каноп пояси олдик, яъни ҳар гектар ердан мўлжалдагидан 56 центнер кўпроқ ҳосил етиштирдик.

Т. Султонов, Т. Бойбўтаев, Г. Шарипова ва бошқа қатор ўртоқлар ўзларига бириктилган ерларда ташаббус кўрсатиб ишладилар ва мўл ҳосил олишда хўжалигимиз хирмонига муносиб ҳисса қўшдилар.

Шу кунларда участкамиз аъзолари кузги-қишки тадбирларни амалга оширишаяпти. Тракторчиларимиздан Ш. Мансуров, Ф. Одилбеков ўртоқлар 106 гектар экин майдонимизни пахта байрами кунигача шудгордан чиқариб қўйишди. Кузги-қишки дала ишларини ўз вақтида ўтказмаган деҳқоннинг мўлжалдаги ҳосилни олиши амри-маҳол. Ерни боқсангиз, у ҳам сиздан ўз сахийлигини аямайди.

М. СУЛТОНОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг участка бошлиғи.

ПАХТА ТАННАРХИ АРЗОНЛАШМОҚДА

Бу йилги об-ҳаво «Ленинобод» колхозининг деҳқонларига ҳам талайгина «ҳунар»ини кўрсатди. Эндигина барқ уриб ривожланаётган анча майдондаги ғўзаларни сел ювиб кетди. Лекин, хўжалик деҳқонлари табиат инжиқликларини мардонавор енгишди. Нобуд бўлган ғўза майдонларига қайта чигит экиб, парваришни кучайтиришга ҳар томонлама эътибор беришди.

Қилинган меҳнатлар зое кетмади. 1500 гектар экин майдонининг ҳар гектаридан пландаги 23,8 центнер ўрнига 27 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Бундай муваффақиятни қўлга киритишда П. Тошхўжаев ва К. Турсунбоев ўртоқлар бошлиқ участка пахтакорлари айниқса, намунали меҳнат қилишди.

Шу кунларда Оққўрғон районидаги бу пахтакор хўжаликнинг деҳқонлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида мўл ҳосилга пухта замин яратишаяпти.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Калинин районидаги Алишер Навоий номли колхоз аъзоларининг юбилей йилидаги ютуғи салмоқли бўлди. Сабзавоткорлар ҳам, чорвадорлар ҳам бир-бирлари билан мусобақалашиб, хўжалик планларини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Колхозчилар, айниқса, картошка етиштиришда ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Деҳқонлар 1600 тоннага яқин картошка топшириб, планни анча ошириб бажардилар. Сабзавот ҳам чакки бўлмади.

Ишнинг звено усулида ташкил этилгани ўз натижасини берди. Сабзавоткорлар мавсум бошидан ўзларига бириктилган майдонлардаги экинларни меҳр билан парвариш қилдилар. Шунинг учун барча звенолар планнигина эмас, мажбуриятни ҳам ошириб бажаришга эришдилар. Колхозчилар 100 тонна ўрнига 222 тоннадан ортиқ мева топшириб, топшириқни икки баровардан ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар. Молбоқар, бўрдоқичи, сут соғувчиларнинг ишини ҳам мақтамасдан бўлмайди. Улар юбилей вахтасида туриб астойдил ишлаганликлари сабабли давлат планлари муддатидан олдин ошириб бажарилди.

Колхоз экономикасини мустаҳкамлашда, ҳар гектар ердан кўп ҳосил етиштиришни таъминлашда, чорва маҳсулдорлигини оширишда ажойиб меҳнатсевар, ўз касбига ихлос қўйган кишилар муҳим роль ўйнади, бу ўринда коммунист Туроб Муродов, Қодир Қорабоев бошлиқ бригадалар, ишни нарядсиз йўлга қўйган Тошпўлат Маъмуров, Аҳмад Соипов бошлиқ звено аъзоларининг номларини ҳурмат билан тилга оламиз. Улар йилни баракали якунлашди. Эндиликда келгуси йилга пухта замин яратишяпти. Экинлардан бўшалган ерлар чуқур қилиб шудгор қилиб қўйилди. Кўплаб маҳаллий ўғит жамғарилиб, далага чиқарилмоқда. Парник хўжаликлари ремонт қилиниб, тартибга солиняпти.

Молбоқарлар чорва қишловини намунали ўтказишга эътибор беришяпти. Қиш кунлари ҳам соғин сигирлардан кўплаб сут соғиб олиш таъминланмоқда. Тасқира Кириева, Насиба Ҳакимова, Насиба Тожибоева, Мухтабар Ўлмасова каби чорвадорлар кўп сут соғиб олиб бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

М. ҒАФУРОВ.

ДОН МЎЛ БЎЛАДИ

Юқори Чирчиқ районининг ғаллакорлари кузги дон экиш планларини шараф билан бажаришди. Пландаги 19600 гектар ғаллазорларга муддатидан илгари уруғ сепиб бўлинди. Асосан районлаштирилган «Сурхак—5688» серҳосил арпа навларининг сараланган уруғлари ерга қадалди. Уруғ экилган майдонларнинг қарийб 17 минг гектарида ниҳоллар ер бетини яшил майса билан қоплади.

Район ғаллакорлари беш йилликнинг учинчи йилини муносиб кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилиб, лалми ерлардаги барча ғалла майдонидан район бўйича 10 центнердан, шартли суғориладиган майдонлардан 14 центнердан, жами 280.050 центнер ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

М. ҚОБИЛОВ,
Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг агрономи.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРИ

Муборак Мирсоатова пойтахтдаги кўн-галантерия фабрикасида портфель тикади. Фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлашга интилади. Ҳозирги кунда Муборак ўз кунлик топшириқларини 120—130 процент қилиб бажаряпти. Суратда: чевар қиз Муборак Мирсоатова.

М. Нуриддинов фотоси.

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲИСОБИГА

«Ташводстрой» трестига қарашли Бекобод қурилиш-монтаж бошқармасининг меҳнатсеварлари тупроқ ишлари планини ошириб бажардилар

Ишчан экскаваторчилар пландаги 720 ўрнига 1008 минг кубометр, бульдозерчилар 1129 ўрнига 2076 минг кубометр тупроқ ишларини бажариб, 11 ойлик планни 138,8 ва 181,1 процент қилиб адо этган эдилар. Бу ютуқларни қўлга киритишда коммунистик меҳнат зарбдори номини олган бульдозерчи А. Қамбаралиев, В. Кашеев, экскаваторчилардан Р. Жамилов ҳамда А. Боев каби ўртоқларнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар ўз касбларининг моҳир усталари ҳисоблангланганлиги учун кунлик нормаларини 1,5—2 баравар қилиб бажарадилар. Социалистик мусобақада пешқадамлик кўрсатган бульдозерчи А. Қамбаралиев, скреперчи И. Туғалуков ва бетончи И. Брежновлар «Мусобақа аълочиси» значоги билан мукофотландилар. Коллектив ойлик ва квартал планларини шараф билан бажарганлиги туфайли бир неча бор республика, Бутуниттифоқ пул мукофотларини олишга эришди.

Бошқарма меҳнатсеварлари 15. кундан бери келгуси йил ҳисобига ишламоқдалар.

Ҳ. МАЪРУПОВ.

ЯНГИЙЎЛ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ЮТУҒИ

Янгийўл районининг чорвадорлари юбилей йилида фидокорона меҳнат қилиб, давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан илгари 100,1 процент бажардилар.

Район колхоз ва совхозларининг чорвадорлари 98 минг 280 центнер ёки ўтган йилгидан 5 минг центнер кўп сут етказиб бердилар.

Бу соҳада Свердлов номли, Жданов номли, «Ленинизм», Н. Ниёзов номли, Киров номли, Ҳ. Турсунқулов номли колхозлар ва «Олмазор» совхози чорвадорларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар давлатга сут сотиш йиллик планларини 105—125 процент адо этдилар. Районда мажбурият ҳисобидан сут топшириш давом эттирилмоқда.

М. ПЕЙСЕНОВ.

СОВЕТ УКРАИНАСИ ЭЛЛИК ЁШДА

Г Ў З А Л

«РУТЧЕНКОВУГОЛЬ» трестининг Абакумов номли шахтаси кончилари беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига 140 минг тоннадан ортиқ кокс кўмири қазиб чиқардилар. Суратда: Октябрь 50 йиллиги номли 9-участканинг пешқадам кончилари — мастер Жихарев (чапдан), комбайн машинисти Анатолий Ласигин ва звено бошлиғи Иван Осипенко ўртоқлар.

С. Гендельман ва В. Соболев фотоси.

У К Р А И Н А

ЛЬВОВ области. Каменск-Буг районидаги Б. Хмельницкий номли колхозининг СССР Олий Совети депутати Стефания Янишина бошлиқ звеноси ҳар гектар ердан 221 центнердан қанд лавлаги ҳосили етиштирди. Суратда: С. Янишина ўз даласида.

Ю. Шаповал фотоси

Л А В Ҳ А Л А Р И

УКРАИН ҳунармандлари ўзларининг кулолчилик санъатлари билан қадимдан машҳурдирлар. Суратда: Иван Франко областидаги Косовский наққошлик санъати мактабининг бадиий устахонасида ўқитувчи Надежда Вербивская шогирди Александра Лишчинская тайёрлаган кулолчилик буюмларини кўздан кечирмоқда.

В. Миговнч фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ҲУР ВА ОЗОД ОИЛАДА

Украин халқи Совет Иттифоқининг барча халқлари ва жаҳондаги тараққийпарвар инсоният билан биргаликда меҳнаткашларни капитал зулмидан озод қилишда янги даврни бошлаб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини зўр кўтаринкилик билан нишонлади.

Совет Украинаси меҳнаткашлари шу нарса билан чексиз фахрланадиларки, улар мамлакатимиздаги ҳамма халқлар қатори Коммунистик партия ва унинг ташкилотчиси В. И. Ленин раҳбарлигида Октябрь ғалабаси учун курашдилар ҳамда рус пролетариатидан кейин биринчи бўлиб. Совет ҳокимиятини ўрнатдилар.

1967 йилнинг 25 декабрида Совет Украинаси меҳнаткашлари, улар билан биргаликда СССРдаги барча қардош халқлар ажойиб санани нишонлайдилар. Бундан 50 йил муқаддам Харьковда чақирилган Советларнинг 1-Бутунукраина съезди республикада Совет ҳокимияти ўрнатилганлигини эълон қилди.

Шундай қилиб, РСФСР дан кейин Украина Совет Республикаси туғилди.

Советларнинг 1-Бутунукраина съезди Марказий радага қарши чиқди. Радага оқ гвардиячи генераллар ва империалистик давлатлар билан иттифоқ тузган Украина буржуа-миллатчилик контрреволюциясининг органи деб қаралди. Съезд Россия ва Украина совет республикалари ўртасидаги алоқанинг федератив формасини маъқул деб топди.

Съезд Украина советлари Марказий Ижроия Комитетига тездан Украина республикаси территориясида Федерация ишчи деҳқон ҳукуматининг умумий аҳамиятга эга бўлган ер, ишлаб чиқариш устидан ишчи назорати, армияни тўла демократлаштириш ҳақидаги барча декрет ва кўрсатмаларини ёйиш вазифасини топширди.

Шундай қилиб, Украина Совет Республикаси ташкил топган дастлабки кунларданоқ халқлар дўстлиги ленинча принципларига содиқ бўлган украин халқи ҳар икки совет республикаси ўртасида бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик, социал тузумда ягона принциплар мавжудлиги ҳақида бутун жаҳонга маълум қилди. Мамлакатимизда янги жамият қурилишининг ярим асрлик тажрибаси шуни кўрсатиб турибдики, Совет Иттифоқи халқларининг ленинча дўстлиги, шу жумладан Украина халқининг улуғ рус халқи билан ҳамдўстлиги буюк аҳамият касб этиб келмоқда. Бу дўстлик Совет ҳокимиятини ўрнатиш, ички ва ташқи контрреволюцияга қарши қақшатғич курашда, қудратли куч ҳамда социализм ва коммунизм қуришда битмас-туганмас ғайрат манбаи бўлиб қолди.

Советларнинг 1-Бутунукраина съезди Совет Украинасининг Марказий Ижроия Комитетини сайлади. Марказий Ижроия Комитет составига 41 киши, шу жумладан 35 большевик кирган эди. Украина Марказий Ижроия Комитети Украинанинг биринчи ишчи-деҳқон ҳукумати — Халқ Секретариатини тузди. Секретариат составига Артём (Ф. А. Сергеев), Е. Бош, В. Затонский, Н. Скрипник ва бошқа кўзга кўринган большевиклар киришган эди.

Совет ҳокимиятининг эълон қилиниши, ишчи-деҳқон ҳукуматининг тузилиши Украина меҳнаткашларининг улуғ ғалабаси эди. Россия республикаси Халқ комиссарлари Совети қабул қилган ва В. И. Ленин қўли билан ёзилган қарорда Украинада чинакам халқ ҳокимияти, Совет ҳокимияти тузилганлиги билан қизғин табрикланган эди.

Республика меҳнаткашлари Украина Совет ҳукуматини дадил қўллаб-қувватладилар. Донбасс ишчилари «Украинада ишчи ҳокимиятини кўкрак кериб ҳимоя қилишлари»ни айтдилар. Совет ҳокимияти тузилишига бағишланган ўз йиғилишларида деҳқонлар Украина Совет ҳукуматини бутун Украинадаги солдатлар, ишчилар ва деҳқонлар фикр манфаатини ифодаловчи чинакам ҳукумат деб таърифладилар.

Украина Марказий Ижроия Комитети ва Халқ Секретариати бир ой мобайнида мамлакатдаги барча халқлар мадади билан меҳнаткашларнинг Марказий рада контрреволюциясига қарши ғолибона қуролли курашига бошчилик қилиб, уни тор-мор этди.

Совет Украинаси ҳукумати контрреволюцияга қарши қуролли кураш олиб бориш билан бир вақтда қардош РСФСР тажрибаси ва мададидан фойдаланиб, экономика, сиёсат ва маданият соҳасида чуқур революцион ўзгаришларни амалга оширишга киришди.

Украина буржуа-миллатчилик контрреволюцияси Австрия-Германия империалистлари, сўнг Антанта билан тил бириктирди. 1918 йили Украина Австрия-Германия империалистлари оёқлари остида топталди, 1919 йили АҚШ, Англия ва Франция ҳарбий «маслаҳатчилари» қуроллантириб ва иш ўргатиб турган деникинчи оқгвардиячилар республика бағрини тилка-пора қила бошлашди. 1920 йили Украинага поляк панлари ва Врангель ҳужум қилди.

Ленин бошлиқ Коммунистик

ШОНЛИ ЯРИМ АСР

партия бутун Совет мамлакати халқларини душманга қарши зарба беришга отлантирди. Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш учун кураш ҳаёт-мамот жанги эди. Қизил гвардия ва ишчи отрядларидан қудратли Қизил Армия етишиб чиқди, халқ оммаси ичидан Ленин мактабининг истеъдодли ҳарбий саркардалари етишдилар. Революция душманларига қарши курашларда туғилган С. Будённий, К. Ворошилов, В. Антонов — Овсеенко, Н. Подвойский, Ю. Коцюбинский, Н. Крапивянский, И. Федько, В. Примаков, Н. Шчорс, В. Боженко, И. Якир, Г. Котовский, Н. Руднев ва кўплаб бошқа лашкарбошиларнинг шон-шарафга бурканган номи халқ хотираси тўридан абадий жой олган.

В. И. Ленининг шахсан ёрдами билан гражданлар уруши оловида Советлар мамлакати улуғ Коммунистик партиясининг жанговар отряди — Украина Коммунистик партияси тузилди.

Гражданлар уруши Қизил Армиянинг ғалабаси билан тугади, Ленин партияси раҳбарлик қилган мамлакатимиз меҳнаткашлари, Улуғ Октябрь ютуқларини ҳимоя қилиб қолдилар. Ленининг, ишчилар ва деҳқонлар ўз Совет ҳокимиятлари — меҳнаткашлар ҳокимиятини ҳимоя қилаётганликларини кўриб, билиб, ҳис қилиб турган халқни ҳеч вақт енгиб бўлмайди, деб башорат қилиб айтган сўзлари амалда нақадар тўғрилиги исботланди.

Чет эл интервентларини ҳайдаб чиқариб ва гражданлар урушини тугаллаб, Украина меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида революциянинг бош масаласини ҳал қилишга — социалистик жамият қуришга киришдилар. Бу осон иш эмас эди.

Революциядан илгари Украина чор Россиясининг ярим колониал чеккаларидан бири бўлиб, унда сиёсий тенгсизлик, қашшоқлик ва қолоқлик, помешчик ва капиталистларнинг ўзбошимчалиги ҳукм сурарди. Аҳолининг 81 процентини қишлоқда яшовчилар ташкил қиларди. Экин экишга яроқли 36 миллион гектар ернинг 23 миллион гектари бир тўда помешчик ва кулоқлар қўлида эди. Миллионларча камбағал деҳқонларга қарашли озгина ер жуда примитив қуроллар ёрдамида ишланарди. Украина тили ва маданияти камситилар, аҳолининг 70 процентидан ортиқроғи саводсиз эди.

Империалистик ва гражданлар урушлари натижасида саноат вайрон бўлди. Душманларимиз, совет халқи иқтисодий ва маданий қолоқликдан ҳеч қачон чиқа олмайди, деб умид боғлашарди. Улар янги жамият қуришни барбод қилиш учун ҳамма чораларни кўрдилар. Блокада ва саботаж, қўпорувчилик ва зараркунандалик йўлини тутдилар. Бироқ Коммунистик партия совет халқини Ленин кўрсатган йўлдан комил ишонч билан олиб борди.

Қисқа вақт ичида мамлакатнинг, жумладан Совет Украинасининг халқ хўжалиги тикланди. Ишчилар ва деҳқонлар давлати ўсиб, мустаҳкамлана борди. Совет республикалари давлат қурилиши жараёнида ССР Иттифоқини тузиш учун биргалашиб ҳаракат қилина бошланди. Совет Украинаси барча совет республикаларини ягона иттифоқ давлатига бирлаштириш ҳақидаги ленинча ғояларни биринчилар қатори қўллаб-қувватлади. Бу ғоя Советларнинг 1-Бутуниттифоқ съезди (1922 йил, декабрь) қарорида ўз ифодасини топди.

СССР халқларининг қардошлик оиласида украин халқи ҳам ўз эрку бахтини топди ва асрий орзусига эришди. Ҳамма ерлар ягона Украина социалистик давлати қўлида бирлашди. Совет халқларининг ленинча дўстлиги куч-қудрати айниқса Улуғ Ватан уруши йилларининг даҳшатли кунларида ўз ёрқин ифодасини топди.

ССР Иттифоқи составида Украина ҳам қудратли индустрия ва колхозлашган социалистик республикага айланди. Ҳозир Украина саноатининг ялпи маҳсулоти ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 47 баравар ўсди. Электр ҳосил қилиш 104 марта ортди, машинасозлик маҳсулоти ва металл ишлаш 400 баравар кўпайди. Украина аҳоли жон бошига кўмир, темир рудаси қазиш, пўлат эритиш, прокат ишлаб чиқаришда АҚШ ва Европадаги капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди.

Республика экономикасида чуқур сифат ўзгаришлари рўй берди. Ишчилар синфининг меҳнати билан саноатнинг авиация, автомобиль, трактор, приборсозлик, радиоэлектрон, газ, химия тармоқлари, вужудга келтирилди. Совет ҳокимияти йилларида Украинада 11 минг 760 та йирик саноат корхонаси қурилди. Республика маҳсулоти чет элдаги 88 мамлакатга чиқарилмоқда.

Украина — илғор социалистик қишлоқ хўжалигига эга бўлган республика. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг умумий ҳажми революциядан илгариги даврга қараганда 2,7 марта кўпайди. 9491 колхоз ва 1397 совхоз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб бермоқда. Республика далаларида юз минглаб тракторлар, комбайнлар, автомобиллар ва бошқа замонавий машиналар ишлаб турибди. Украина ялпи ғалла ҳосили олиш, маҳсулдор қорамоллар туёғининг сони жиҳатидан Европадаги ҳамма капиталистик мамлакатларни орқада қолдириб кетди. Республика лавлагидан шакар олишда жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди.

Совет Иттифоқи, халқларининг қардошлик оиласида шаклан миллий, мазмунан социалистик украин маданияти гуллаб-яшнади. Украина ёппасига саводхон ўлкага айланган. Ҳозир республикада 8 та Давлат университети ва 132 та олий ўқув юрти бор. Студентлар сони революциядан илгаригига қараганда 31 марта кўп. Республикадаги ҳар юз ходимнинг 56 таси олий ва ўрта маълумотга эга, ҳар уч кишининг бири ўқийди.

Совет ҳокимияти йилларида ташкил этилган Украина ССР Фанлар академияси зўр муваффақият билан иш олиб бормоқда. Украина олимлари ўз кашфиётлари, ихтиролари билан Ватан ва жаҳон фани хазинасини тўхтовсиз бойитиб бормоқдалар.

Совет Украинасининг театр ва музика санъатини бутун жаҳон тан олди. Украина ёзувчиларининг жуда кўп асарлари совет ва жаҳон адабиётининг олтин фондидан ўрин эгаллади.

Меҳнаткашларнинг турмуш фаровонлиги йилма-йил ўсиб бормоқда. Уларнинг реал даромадлари тўхтовсиз ортмоқда, турмуш шароити яхшиланмоқда. Ҳозир республикада ҳар куни 1100 янги квартира фойдаланишга топширилмоқда. Украинада ҳар ўн минг кишига 25 врач тўғри келади. Бу, АҚШ, ФРГ, Англия ва Франция сингари мамлакатлардагидан кўпдир.

Украина халқи меҳнатда эришган катта ғалабалари учун республика икки марта Ленин ордени билан мукофотланди. Украина Октябрнинг 50 йиллиги шарафига олинган юксак социалистик мажбуриятини тўла адо этди.

Улуғ Октябрнинг иккинчи 50 йиллигига қадам қўяр экан, қудратли Совет Иттифоқининг таркибий ва ажралмас қисми бўлган Украина ССР Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида коммунизм сари катта ишонч билан шахдам одимлар ташлаб боради.

П. ГУДЗЕНКО,
тарих фанлари доктори.
Киев шаҳри.

ҚАРДОШЛИК РАМЗИ

Ильина Куракина ўғлидан хат олди. Унда Дмитрий қуйидагиларни дона-дона ёзганди: «Ойижон, дадажон! Бизни соғинмадингизми? Бувим иккимиз ҳар куни эслаймиз. Менинг ўқишларим «5». Ўзингиз айтувдингиз-ку, биз келгунча доим яхши ўқи деб.

Ҳозир ташқари жуда совуқ. Қор қалин. Ойижон, дадажон, байрамга ҳам келмайсизми? Жуда соғиндим...» Ана шу тарзда ўғли «Салом хат» ёзибди. Она ўғлининг ширин ҳаракатларини кўз олдига келтирди-ю, соғинганини ҳис этди. Шу пайт Дмитрийнинг дадаси ҳам келиб қолди. Барваста, қизил юзли йигит Виктор Федорович Куракин — 1.Киев қурилиш-монтаж поездининг бошлиғи.

— Ўғлингдан хат! — деди Ильина қувонч билан. (У — ишлаб чиқариш бўлимининг бош инженери).

— Ҳа, Дима! — деб юборди Виктор Федорович, — жуда соғинган бўлса керак. — У хатни бир зумда ўқиб чиқди. — Тинч юришган экан, яхши. Ўзим уларга бир хат ёзай.

Хатни ўғлини эркалатувчи сўзлар билан бошлади. «Сизларни соғиндик, лекин байрамга боролмаймиз, — сўнг давом эттирди, у — бу ерда ҳали ишлар кўп. Сизлар турган квартирадан тошкентликларга бултур 160 тасини қуриб бергандик. Бу йил яна 145 квартирага тошкентликлар кўчиб киришди....».

«Эҳ, менинг ширин ўғилчам, — деб хаёл суриб кетди у, — қардошлик туйғусининг нималигини тўла ҳис этолмайсан. Бу дўстлик ҳисси мени ва ойижонингни, юзлаб, минглаб юртдошларимизни жасорат кўрсатишга ундаяпти. Фақат украинлар дейсанми, қанча-қанча миллат вакиллари фидокорлик кўрсатишяпти, буни тасаввур этолсанг эди». Унинг хаёллари чексиз эди. Хатни тугатиб, почта қутисига ташлаш учун рафиқасига берди-да, қурилиш участкаси томон йўл олди. Навбатдаги 9 қаватли турар-жой биносига пойдевор қўйиляпти. У прораб Станислав Сотниковни чақирди.

— Тракторларни чаққонроқ ишга солинг, — деб тайинлади, — квадратлар ичини бир сидра тупроқ билан тўлдирсин. Ана унда мустаҳкамлигини кўринг. Ҳали пойдевор яна шунча кўтарилади-я. Тошкент зилзиласи билан ҳазиллашманг.

— Ҳар қанақа зилзила биномиз ёнидан ўтаверсин! — жиддий гапирди Сотников.

— 198 квартирали бу бинони битказсак, зиммамизда яна 48 квартира қолади, холос. Ғайратни бўшаштирманглар.

Бу ер Ц-7 кварталига қарайди. Виктор Куракин тушликдан қайтаётган бир группа бинокорлар билан саломлашди. Пешқадамларни табриклади. Бригада бошлиқлари Алексей Бибо, Валентин Замуло қурувчиларга нималарнидир уқтиришарди. Монтажчи Г. Молочко ғишт терувчи В. Урода, кранчи А. Калаверда, дурадгор И. Малик, пайвандчи В. Еловенко, арматурачи В. Погореловлар — ҳар қайсиси яна иш бошлаб юборишди.

Ц-7 кварталида қисқа вақт ичида 12 та турар-жой биноси қад кўтарди. Бу биноларда юзлаб тошкентликлар истиқомат қилишаяпти. Шу кварталнинг кўзга кўринарли жойида ўрнатилган катта панно ҳар гал Куракиннинг диққатини тортади. Унда «Украина» микрорайонида бунёд этиладиган объектлар сони кўрсатилган. Жами 2415 квартирадан иборат 37 та (шундан 11 таси 9 қаватли) мустаҳкам уй-жой биносини барпо этиш кўзда тутилган.

Жонажон пойтахтимизда қад кўтараётган бу бинолар Украина фарзандларининг қадрдон дўстларига армуғон этган қардошлик туҳфаларидир. Йиллар ўтар, лекин тошкентликлар ўз вақтида ёрдам қўлини чўзган қардош дўстларининг жасоратини умрбод ёдларидан чиқармайдилар.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Суратда: пойтахтимизда янги уй-жой кварталлари қураётган Украина бинокорларидан бир группаси.

А. Тўраев фотоси.

ДЎСТЛИК НОМАЛАРИ

Дўстим! Сен хат ёзиб уйга чорлабсан,
Тантана кунлари тўйга чорлабсан,
Севинчим Днепр бўлди-ю, оқди,
Юрагим меҳридан ёздим тўёна.
Гўё «кел болам» деб йўлимга боқди
Азиз Украина, меҳрибон она.
Ҳаёлим осмондай кенг қулоч ёзиб,
Дўстгинам, сен унда бўлдинг намоён.
Иккимиз соҳилда окоплар қазиб,
Турардик уфққа боқиб ёнма-ён.
Босқинчи хуторга ўт очар эди,
Қорайиб ёнарди оппоқ хаталар,
Кўзга ўт, дилга ўч қуйилар эди,
Кутарди бизларни жанг, атакалар.
Тонг эди, ён-атроф кўринар аранг,
Дарёга ташландик, тебранар пантон.
Нариги соҳилда қизиб кетди жанг,
Тупроққа қоришиб, ёв бўлди яксон.
Дўстим, сен бир куйган хатага келдинг,
Тиз чўкиб, индамай ерга букилдинг,
Кўзинг алангаси ялтираб кетди,
Йўқ, бутун вужудинг қалтираб кетди.
Фақат, кул тўзғирди яқин-йироқда,
«Биз қайтиб келармиз» дедим шу чоқда.
Елкамга қўл ташлаб турдинг аста сен,
Атрофга термулиб боқдинг хаста сен,
«Биз қайтиб келармиз», — дединг, —
албатта.
Қўзғалдик, ўт очиб юрдик ғарб томон,
«Биз қайтиб келармиз, — дединг, — албатта
Жанг тугаб, фашизм тиз чўккан замон»,
Биз ўтдик қанча сув-дарё, сойлардан,
Биз ўтдик бегона, турли жойлардан,
Ҳар ерда «Биз қайтиб келармиз» дердинг,
«Эл номин муқаддас билармиз» дердинг.
Биз қайтдик. Эл озод, битган эди жанг,
Ўрмондан қайтишди мўйсафид отанг,
Севимли қайлиғинг, муштипар онанг
Кўксингга отилди, тикланди хатанг.
Днепр бўйлари, оппоқ уйлари,
Бандура куйлари, элнинг туйлари,
Бизларни шод кутиб, жонажон бўлди,
Қалбларда тинч ҳаёт кенг жаҳон бўлди.
Паст-баланд қирларда олтин денгизи,
Термулиб йўлингга, кел, дерди ўғлон,
Қалбингда элингнинг меҳри, юлдузи,
Жанговар дўстим сен бўлдинг агроном.
«Ҳаёт ўзгачадир ўша соҳилда,
Энди кўрсанг эди» дебсан қадрдон,
Бепоён Ватаннинг ҳар ери дилда,
Тупроғи азиздир, эли жонажон,
Табаррук хатингни олганим замон.
Дўстгинам, сен унда бўлдинг намоён.
Иккимиз соҳилда турардик хурсанд,
Бир она меҳри-ла улғайган фарзанд.

НАЗАРМАТ.

ЎЗБЕК ПРЕЗИДЕНТИ НОМИДА

Ҳар иккала мактаб ўқувчилари ўртасида боғланган бу мустаҳкам дўстлик ўз тарихига эга. Бундан тўрт йил муқаддам Украинанинг Львов шаҳридаги 76-мактабга ўзбек йигити Наримон Ҳамидов чет тили ўқитувчиси бўлиб ишга келди.

Бу жонкуяр ва ташкилотчи педагог мактаб коллективи ўртасида катта обрў қозонди. Ўқувчилар, ҳатто уни мактабда ташкил этилган интернационал дўстлик клубига фахрий аъзо қилиб олдилар. Клуб йиғилишларида ўқитувчи украиналик болаларга ўзбекистонлик ўқувчилар ишлари тўғрисида кўп нарсаларни гапириб берди.

Интернационал дўстлик клуби аъзолари тошкентлик ўқувчилар билан яқиндан дўстлашишга аҳд қилдилар. Улар Тошкентдаги 76-мактабга мактуб йўлладилар.

Тошкентдан Львов шаҳрига юборилган жавоб хатида ўзбек ўқувчилари Украиналик дўстларига ўз мактаблари тарихини батафсил ҳикоя қилиб бердилар. Украинанинг Россияга қўшилганлигининг 300 йиллиги тантаналари кунларида Тошкентдаги 76-мактабга Богдан Хмельницкий номи берилган эди.

Ўқувчилар ўртасида борди-келди ҳам йўлга қўйилди. Тошкентда юз берган зилзиладан сўнг дўстларини қадрдон диёрларига таклиф этдилар. Львовлик ўқувчиларнинг бир группаси Тошкентда меҳмон бўлди.

Яқинда яна бир ажойиб хушхабар олинди. Львов шаҳридаги 76-мактаб ўқувчиларининг илтимоси билан бу билим ўчоғига ўзбек халқининг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев номи берилди. Шу муносабат билан ўқувчилар делегацияси Львов шаҳрига бориб, мактаб гулзорида Йўлдош Охунбобоевга ўрнатилган бюстнинг очилиш маросимида қатнашди.

А. АКБАРОВ.

ҚИШЛОҚ ҚУРУВЧИЛАРИНИНГ БИРИНЧИ СЪЕЗДИГА

ҚИЗИЛ УЗБЕКИСТОН колхозида қурилган янги турар-жой бинолари.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Свердлов номли колхознинг янги клуби.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ОБОД, КЎРКАМ БЎЛСИН

...Ҳаворанг «Волга» равон асфальт йўлдан шамолдек елиб боради. Магистрал йўлнинг икки ёни бўйлаб серсоя дарахтлар саф тортган. Унинг наригиёғи кетганча боғ, дала. «Оқ олтин» пайкалларининг поёни кўринмайди. Тез-тез катта-кичик қишлоқлар, обод аҳоли пунктлари учрайди. Аҳён-аҳёнда эса мевазор боғлар орасидан, ям-яшил далалар ортидан садафдек оқариб оқ уйлар — шийпонлар кўзга ташланиб қолади.

Машина катта йўлдан бурилиб қишлоқ марказига кириб борди. Қаршимизда янги қиёфадаги обод ва кўркам қишлоқ гавдаланди. Қишлоқ эмас, бамисоли бир шаҳар! Бир томонда муҳташам маданият саройи, стадион, истироҳат боғи, иккинчи бир томонда эса мактаб, болалар муассасаси, завод, музей, ҳаммом, маиший хизмат комбинати, қолаверса, яна планли тушган равон асфальт кўчалар, кўпқаватли турар-жойлар... Буларнинг ҳаммаси қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Колхознинг генерал плани асосида қурилган бу ёруғ, кўркам ва пишиқ ғиштдан ишланган оқ уйларда қишлоқ меҳнаткашлари ҳузур-ҳаловатда, маданий яшашяпти. Бундай манзарани ҳозирги вақтда ҳар бир қишлоқ мисолида кўриш мумкин.

Шонли Октябрь инқилоби шаҳарларда бўлгани каби қишлоқлар ҳаётида ҳам янги ривожланиш даврини бошлаб берди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини кўтариш, уларнинг маданий турмуш даражасини тубдан яхшилаш йўлида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Совет ҳокимияти йилларида колхоз ва совхоз тузумининг мустаҳкамланганлиги билан чамбарчас боғлиқ равишда қишлоқлар қиёфаси ҳам қиёслаб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бир вақтлар ботқоқлик, тепалик ва қуруқ чўлдангина иборат бўлган ерларда коллектив хўжаликлар ривожланди, янги қишлоқ ва посёлкалар таркиб топди.

Тўғри, Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида қишлоқ архитектураси анча оғир аҳволда эди. Чунки чоризм ва чирик феодализм давридан бизга ҳароба қишлоқларгина мерос бўлиб қолган эди. Янги нурафшон ҳаётга қадам қўйган совет кишилари ана шу харобазорлар ўрнида замонавий кўркам қишлоқлар бунёд этишлари, янги юксак турмуш маданиятини таркиб топтиришлари лозим эди. Ленин ғоялари билан қуролланган совет жамияти бу улуғвор вазифаларни бирин-кетин муваффақиятли ҳал қила борди.

Илгарилари қишлоқлар маълум бир лойиҳа асосида қурилмас эди. Қишлоқ уйлари эскича солинган, пастак, кўримсиз ва тупроқ томли иморатлар бўлган. Янги қурилганлари ҳам ўзининг мазмун ва шакли нуқтаи назаридан эски уйлардан фарқ қилмаган . Улар асосан лойдан тартибсиз ҳолда «ҳашар» йўли билан қурилиб, баъзан эшик ва деразалари бўлмаган. Уйлар унда-бунда бутун қишлоқ бўйлаб сочилиб ётар эди.

Қишлоқларни қайта қуриш ва эски биноларни янги типдагилари билан алмаштириш асосан коллективлаштириш давридан бошланди. Ана шу даврга келиб ташкил топган «Узбекхлопком», «Средазсельстрой», «Узбексовхозхлопкотрест», «Узсельстрой» ва «НИСОТ» сингари илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари янги қишлоқлар қурилиши билан яқиндан шуғуллана бошлади. Энди колхоз ва совхозлар олдиндан ўйланган лойиҳалар асосида қайта қурила бошлади. Қишлоқлар қурилиши янги социалистик мазмун ва шакл касб этди. Колхоз ва совхоз марказлари қурилиши ҳар бири алоҳида зоналарни ташкил этган турар-жойлар, маъмурий ва ишлаб чиқариш биноларидан иборат ягона комплексга бирлашди.

Ҳозирги вақтда қишлоқ қурилишига неча ўнлаб илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари ва ташкилотлари, қурилиш бошқармалари хизмат қилмоқда. Тошкент политехника институтининг қурилиш факультети базасида бундан икки йил бурун ташкил топган архитектура факультетининг илмий ходимлари, дипломант студентлари ҳам қишлоқ қурилиши ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишмоқда. Профессор А. Б. Бобохонов раҳбарлик қилаётган архитектура кафедрасининг доценти В. Е. Архангельский, В. Н. Коломенский, ёш архитекторлар М. Тўхтахўжаев, И. Зияев ва шу сингари бир қанча илмий ходимлар шаҳар типидаги қишлоқлар ва посёлкалар қурилиши учун намуна лойиҳалар тайёрлаб бериш устида самарали ишламоқдалар. Факультет архитекторлари ишлаб чиққан айрим лойиҳалардан ҳозирги вақтда республикамиздаги қишлоқ ва посёлкалар қурилишида кенг фойдаланилмоқда.

ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Шуниси диққатга сазоворки, колхоз марказлари қурилишида клуб, меҳмонхона, правление биноси, ошхона, чойхона, маданият ва истироҳат боғи сингари маданий-маиший ҳамда маъмурий иншоотларнинг пайдо бўлиши қишлоқ архитектурасини тубдан ўзгартириб юборди. Бу қурилишлар бир бутун ҳолда колхоз марказини ташкил этди.

Клуб — колхоз қурилишида айниқса диққатга сазовордир. Колхоз клуби қишлоқ маданиятида етакчи роль ўйнади. Унда колхозчиларнинг умумий мажлислари ўтказилади, турли лекциялар тингланади, кечалар уюштирилади, кино ва спектакллар намойиш қилинади ва ҳоказо. Хуллас, клуб қишлоқда ўзининг катталиги ва вазифаси жиҳатидан марказий ўрин тутади.

Колхозчиларнинг асосий маданий ҳордиқ чиқарадиган манзили бўлган клуб ўзининг архитектура мазмуни ва шакли билан бошқа жамоат биноларидан фарқ қилади. У безак ва нақшларга жуда бой. Тўғри, дастлабки вақтларда клубларнинг ролига унча катта аҳамият берилмаган, шунинг учун ҳам улар кам қурилган ва архитектура жиҳатидан ҳам анча орқада туради.

Ҳозир эса клублар кўплаб қурилаяпти. Марксизм-ленинизм ғояларини тарғиб қилиш, социалистик маданиятимиз ютуқлари билан колхозчилар оммасини яқиндан таништиришда клубларнинг роли янада ошиб кетди. Улар қишлоқ қурилишида ҳам муҳим роль ўйнамоқда.

Дастлабки клублар архитектура жиҳатдан кўримсиз, қўпол қилиб қурилар эди. Кўпинча улар колхоз эҳтиёжини қондира олмасди. Мисол келтирамиз. Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг эски ҳам янги клуби бор. Агар биз уларни ўзаро таққослаб кўрсак, архитектурасида жуда катта фарқлар борлигини кўрамиз. Биринчиси 1936—37 йилларда қурилган, масштабига кўра анча кичкина ва композицияси жиҳатидан жуда ноқулай жойлашган. Битта умумий залигина бор, холос.

Колхознинг янги клуби эса 1956—57 йилларда қуриб битказилди. У колхоз қишлоғининг бўлажак катта марказий майдони ўртасига жойлашган бўлиб, улуғвор ва муҳташам бир кўринишга эга. Клубда 400 ўринли катта зал, вестибюль, ҳар хил тўгарак машғулотлари ўтиши учун мўлжалланган алоҳида хоналар мавжуд. Колхоз идораси ҳам шу бинога жойлашган. Қисқаси, уни колхоз янги қишлоғининг кўрки десак янглишмаймиз.

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози меҳнаткашларнинг турмуш маданияти барқ уриб юксалаётган хўжаликлардан бири. Колхозчилар сўнгги йилларда бу ерда қад кўтарган янги типдаги ҳашаматли турар-жойлар, муҳташам маданият саройи ва клублар, ошхоналар, музей ва шифохоналар ҳамда шунга ўхшаш бошқа қурилишлар билан ҳар қанча фахрлансалар арзийди. Илгариги тўқайзор ва ботқоқликлар ўрнида барпо этилган, кўркамликда шаҳардан ҳеч бир қолишмайдиган бу колхоз қишлоғига келиб қолган киши ҳайратда қолади. Бу — колхоз тузумининг, қишлоқ маданияти ва архитектурасининг катта ғалабасидир.

Ҳақиқатан ҳам ҳозирги «Политотдел» колхози ерлари илгари нохуш кўринишда эди. Меҳнатсевар, забардаст кишилар ботқоқликларга ҳужум бошладилар, қамишзорлар ўрнида тенгсиз бўстон вужудга келтирдилар. Унда ҳозир деҳқоннинг илгариги ночор ҳаётини эслатувчи бир неча эски кулбалар хотира сифатидагина сақланиб қолган, холос.

Колхоз тобора юксалмоқда. Бунга жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Бир мисол. Колхозда кейинги вақтда қишлоқ архитектурасининг катта ютуқларидан бири бўлган «Политотдел» стадиони қурилди. У 12 минг ўринга эга. Қишлоқ кўчалари асфальтланган. Манзарали дарахтлар билан кўкаламзорлаштирилган қишлоқ кўчаларининг икки ёнбағри бўйлаб колхозчиларнинг кўпхонали ва шинам уйлари тизилиб кетган. Бу ерда чоли-кампирлар учун, келин-куёвлар ва кўп болалик оилалар учун алоҳида-алоҳида замонавий ғиштин уйлар қуриб берилган.

Хуллас, ҳозирги кунда Тошкент областининг қайси бир колхозига борманг, унда қишлоқ архитектурасининг ажойиб намуналарини кўрасиз. Улар қишлоқ аҳолисига хизмат қилмоқда, янгилари бунёд этиляпти. Улар социалистик қишлоқларимиз ҳуснига ҳусн қўшяпти. Партиямиз программасида кўрсатилган шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутларни йўқотиш ҳақидаги улуғвор вазифа ана шундай ҳал этилмоқда.

Х. САЛОҲУДДИНОВ,
Тошкент политехника институти архитектура факультетининг катта ўқитувчиси.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАМИЗ

Юбилей йилида районимизда қурилиш кўлами анча кенгайди. Колхозлараро қурилиш ташкилоти ҳеч қачон бу йилгидек самарали ютуқни қўлга киритмаган эди. Бинокорларимиз уй-жой ва маданий-маиший объектларни қуриш йўлида ҳар қачонгидан ҳам кўтаринки руҳ билан меҳнат қилдилар. Натижада ойлик ва квартал топшириқлари мунтазам ошириб бажарилди. 11 ойда коллективимиз ўз кучи билан 761 минг сўмликдан ортиқ иш бажарди.

Маълумки, бу йил баҳорда районимизнинг айрим жойларини кучли тошқин босди. Бундан баъзи хўжаликлар, айниқса Карл Маркс номли, Ленин номли колхозларнинг айрим хонадонлари хийла зарар кўрди. Қурилиш ташкилоти биринчи галда бутун кучини ана шу колхозларда уй-жой барпо этишга қаратди. Карл Маркс номли колхозда 30 та, Ленин номли колхозда 10 та, Калинин номли колхозда 4 та турар-жой бинолари бунёд этилди. Районда мўлжалдаги 1306 ўрнига 2326 квадрат метр уй-жой бинолари қад кўтарди.

Маданий-маиший ва бошқа хил объектлар қурилиши ҳам кўнгилдагидек бормоқда. Ҳозиргача Куйбишев номли колхозда 580 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб, «Северний маяк» колхозида 30 ўринли касалхона, «Ленин йўли», Ленин номли ва Калинин номли хўжаликларда эса дон ҳамда минерал ўғит сақлаш учун мўлжалланган 3 та йирик омборхона бинолари сифатли қўлдан чиқарилди.

Шуниси қувончлики, қурилиш-монтаж ишлари таннархи тобора арзонлашмоқда. Қурилиш сифати ва суръатини ошириш ҳисобига планда кўзда тутилганидан 18,7 минг сўм кўп фойда олдик. Ёки қурилиш ишлари таннархи белгиланган 4.5 процент ўрнига 7,46 процент арзонлаштирилди.

Биз бултур прогрессив усул —аккорд-мукофот системасига ўтдик. Бу янги система йил сайин ўз афзалликларини кўрсатяпти. Объектларнинг қурилиш муддатини қисқартириш, ортиқча сарфга йўл қўймаслик, таннархни камайтиришда унинг самараси яққол кўзга ташланиб қолди. Эндиликда ҳар бир бинокор, инженер топшириқни барвақт ва ошириб бажаришдан моддий манфаатдордир. Шунинг учун ҳам ўн бир ойда ҳар бир бинокор ҳисобига қурилиш-монтаж ишлари юзасидан берилган топшириқ ўртача 112 процент адо этилди.

Лекин қўлимизни бирмунча боғлаб турган етишмовчиликлар ҳам бор. Жумладан, яна 2 та кран, битта бетон қоришгич, 2 та экскаватор прицеп, автотранспорт етишмайди. Бу ҳақда «Ташоблколхозстрой» трестига неча бор мурожаат қилсак ҳам ҳақли талабимиз ҳанузгача қондирилмаяпти.

Ўрни келганда айтиш керакки, «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти ҳам бизга кўнгилдагидек ёрдам бермаётир. Кўпгина объектларнинг лойиҳалари сифатсиз ёки ўз вақтида тузиб берилмаганидан қурилиш муддати чўзилиб кетмоқда.

Бинокорларимиз қурилишга илғор методларни дадиллик билан жорий этишмоқда. Шу вақтгача ҳали темир-бетон реконструкцияларидан фойдаланмас эдик. Бу йил 2600 кубометр йиғма темир-бетон деталлар ишлатдик. Мавжуд 10 та комплекс қурилиш бригадамиз самарали ишламоқда. Айниқса, Искандар Байрамов, Мустафо Илёсов, Аминжон Умрбоев, Тоҳир Юсупов каби ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари намуна кўрсатиб ишлашяпти. Ҳар бир касбнинг ўз устаси бор. Шофер А. Маҳаматқулов, тракторчи Р. Боймирзаев, кран машинисти Ли Григорий, ғишт терувчи А. Қобулов, дурадгор Э. Каримжонов, прораб М. Илёсов сингари ўнлаб ўз касбининг моҳирлари билан ҳақли суратда фахрланамиз.

И. РАҲИМБЕРДИЕВ,
Ўрта Чирчиқ район колхозлараро қурилиш ташкилотининг бош инженери.

«ПОЛИТОТДЕЛ» колхозининг маданият саройи.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ДЎСТЛАР ҲАМКОРЛИГИ

БУДАПЕШТ. Бу ерда Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида 1968 йилги товар обороти тўғрисидаги протокол имзоланди. 1968 йилдаги ўзаро товар обороти қарийб 1,2 миллиард сўмни ташкил этади.

Венгрия Совет Иттифоқига машинасозлик буюмлари, шу жумладан кўтаргич-транспорт ускуналари, озиқ-овқат ва химия саноати учун комплекс ускуналар, алоқа воситалари, приборлар, дизель поездлар, автобуслар, кемалар ва кема ускуналари, озиқ-овқат ва енгил саноат моллари етказиб беради.

Ўз навбатида Совет Иттифоқи Венгрияга автомобиллар, комбайнлар, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, ҳаво транспорти воситалари, электрон-ҳисоблаш машиналари, нефть ва нефть маҳсулотлари, руда, қора металлар прокати ва бошқа моллар етказиб беради.

СОВЕТ—АНГЛИЯ САВДОСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

ЛОНДОН, 21 декабрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасида техника ҳамкорлиги ва савдо муносабатларининг ривожлантирилиши Англия саноатининг аҳволига яхши таъсир кўрсатган бўлур эди. Англия саноатчиларининг йирик делегацияси СССР га бориб келганидан кейин Лондондаги савдо-саноат доираларида ана шу фикр айниқса кенг ёйилди.

Британия саноат конфедерациясининг вакили қуйидагиларни хабар қилди: конфедерация кенгашининг мажлисида Совет Иттифоқи билан ҳамкорликнинг ривожлантирилишида ан манфаатдор бўла оладиган юзга яқин асосий компания вакиллари иштироки билан 1968 йил 24 январда махсус конференция чақириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРДАМЛИК

СОФИЯ

Ватан фронти миллий кенгаши ҳамда Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик комитети София жамоатчилигининг Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти барпо этилганлигининг етти йиллигига бағишланган катта йиғилишини ўтказди. Йиғилиш қатнашчилари резолюция қабул қилдилар. Улар бу резолюцияга агрессияга чек қўйишни, Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатишни ва Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқдалар. Резолюцияда бундай дейилади: Биз Вьетнам халқига кўрсатаётган ўз ёрдамимизни кучайтирамиз ва Вьетнам халқининг агрессияга қарши олиб бораётган қаҳрамонона кураши билан бирдам эканлигимизни амалда изҳор қиламиз.

УЛАН—БАТОР

Бу ерда Монголия Халқ Республикаси пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг Вьетнам ватанпарварлари билан бирдамлигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди. Монголия юристлар союзининг раиси Х. Дамдин «қаҳрамон Вьетнам халқи ғалаба қилади» деган темада доклад қилди. Х. Дамдин бундай деди: Вьетнам халқи Америка империалистлари-га қарши олиб бораётган қаҳрамонона курашида якка эмас. Вьетнамга кўрсатилаётган ҳар томонлама интернационал ёрдам тобора кўпайиб бормоқда. Улан-Батор меҳнаткашларининг вакиллари Вьетнам халқининг қаҳрамонона курашини қўллаб-қувватловчи резолюцияни якдиллик билан қабул қилдилар.

ПХЕНЬЯН

Корейс халқи, деб таъкидланади «Нодон синмун» газетасининг бош мақоласида. Жанубий Вьетнамнинг қаҳрамон халқига ўзининг энг самимий жанговор саломини йўллайди. Жанубий Вьетнамнинг қаҳрамон халқи Америка агрессорларига қарши олиб бораётган адолатли курашида ажойиб ғалабаларга эришмоқда. Газета жаҳондаги барча прогрессив халқларни Вьетнам халқининг адолатли курашини қўллаб-қувватлаш учун антиимпериалистик кучларни жипслаштиришга чақиради.

ПАРИЖ

Бу ерда декабрь ойининг бошларида Вьетнамни ҳимоя қилиш юзасидан ақлий меҳнат ходимларига даъват этилган варақа тарқатилган эди. Ҳозир бу варақада неча юзлаб имзо пайдо бўлди. Чақириқ текстида Вьетнамни ҳимоя қилиш ҳаракати кунини Парижда ўтказишга тайёргарлик кўриш зарурлиги, шунингдек Франция зиёлиларининг куч-ғайратини Вьетнамдаги империалистик агрессиясига қарши чиқаётган АҚШ прогрессив кучлари билан бирлаштириш зарурлиги таъкидлаб ўтилади. Таниқли жамоат арбоблари ,ёзувчилар, фан ва санъат арбоблари, шу жумладан Л. Арагон, П. Пикассо, Ж. П. Сартр чақириққа имзо чекдилар.

ТОКИО

Япония шаҳарларида Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши олиб бораётган кураши билан меҳнаткашларнинг бирдамлигига бағишланган митинглар бўлиб ўтди. Токиода бўлиб ўтган марказий митингда бир мингдан кўпроқ киши қатнашди. Бу ерда Япон-Вьетнам дўстлиги жамияти правлениесининг раиси Одзаки нутқ сўзлади. У япон халқи Сато ҳукуматининг истеъфо бериши учун олиб бораётган курашини кучайтиришга чақирди. Сато ҳукумати «АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига ҳамкорлик қилишдан бу агрессияда бевосита қатнашишга ўтди».

БАМАКО

Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик Мали комитети барча халқларни, шу жумладан Америка халқини Жанубий Вьетнам мард халқининг ўз миллий озодлиги учун олиб бораётган курашида у билан бирдамликни мустаҳкамлашга чақиради. Курашаётган Вьетнам билан бирдамлик ҳафтасини ўтказиш муносабати билан комитетининг бу ерда эълон қилинган баёнотида шундай дейилади.

(ТАСС).

ВИНЬЛИНЬ УСТИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 21 декабрь. (ТАСС). Вьетнам халқ армиясининг зенитчилари кеча демилитаризация қилинган зонадан шимолроқда жойлашган Виньлинь районида Американинг иккита «В-52» бомбардимончи самолётини уриб туширдилар.

ЯМАНДАГИ АҲВОЛ

ҚОҲИРА, 20 декабрь. (ТАСС). Санодан олинаётган сўнгги хабарларга кўра, Яман Араб Республикасидаги аҳвол яна кескинлаша бошлади. Шу муносабат билан ва империалистларнинг кирдикорликларига янада тез ва қатъий зарба бериш учун Яман Араб Республикаси раҳбарлиги ҳукуматни қайтадан ташкил этди.

Яман Араб Республикаси информация министрининг ўринбосари Аҳмад Даҳмаш «Мухсин Алайни ҳукумати мамлакатда вужудга келган ҳарбий ва сиёсий аҳвол туфайли истеъфо берди», деди.

Ҳозирги шароитларда, деб таъкидлади у, мамлакат ўзининг барча потенциал имкониятларини сафарбар этилишига ва даставвал мамлакатдаги аҳволни ҳарбий раҳбарлик назорат қилиб туришига муҳтождир. Бу раҳбарлик республика хавфсизлигини таъминлаб, революция эришган барча ғалабаларни сақлаб қолиши керак.

Яман Араб Республикаси қуролли кучлари расмий вакилининг Санодан берган баёнотига кўра, сўнгги операциялар даврида мамлакат миллий кучлари монархистлардан кўп миқдорда оғир ва енгил қурол-аслаҳани қўлга туширганлар. Ёлланган аскарлардан 25 киши ўлдирилган ва 50 киши ярадор қилинган.

Сано радиосининг хабарига асосланиб «Алаҳром» газетасининг ёзишича, Бош министр Ҳасан Аламри янги ҳукумат тузилганидан сўнг мамлакатда умумий сафарбарлик ўтказиш ниятидадир.

Яман Араб Республикаси республика Кенгашининг раиси Аларёний Саудия Арабистонининг короли Файсалга тазйиқ кўрсатишни сўраб, араб ва мусулмон давлатлари бошлиқларига телеграммалар юборган. Араб давлатлари бошлиқларининг Яман масаласи юзасидан Хартумда ўтказилган кенгашда эришилган битимни бузиб, Файсал Ямандаги монархия тарафдори бўлган кучларнинг республикачиларга қарши курашига ёрдамни кучайтиряпти.

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПХЕНЬЯН, 21 декабрь. (ТАСС). Бугун «Минчжоу чосон» газетасида босилган хабарда бундай дейилади: кўп марталаб огоҳлантиришлар қилинганлигига қарамай, Америка империалистлари Корея Халқ Демократик Республикасига қарши иғвогарликни давом эттирмоқда.

Кеча Корея Халқ Демократик Республикасининг Япон денгизидаги территориал сувига Чанчжон портининг шимолида балиқчи кемалардан ва балиқчи кемаларга ўхшатиб ниқоблантирилган қуролли кемалардан 500 дан кўпроғи разведка қилиш учун жанговар кемалар ҳимояси остида бостириб кирди. Корея Халқ армиясининг қисмлари, дейилади газетанинг хабарида, чегарани бузган кемаларга нисбатан зарур чораларни кўрдилар.

Мана 34 ойдирки, Вьетнам Демократик Республикасининг қаҳрамон халқи америкалик агрессорларга қарши мардона курашмоқда. Вьетнам Халқ армияси ва мудофаа отрядлари жангчилари 2,5 мингдан ортиқ душман самолётини ер билан яксон қилдилар. Суратда: уриб туширилган америка самолётининг парчалари устахонага олиб кетилмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

Цейлон аҳолиси

КОЛОМБО, 21 декабрь. (ТАСС). Статистика департаментининг маълумотларига кўра, 1967 йилнинг ўрталарида Цейлон аҳолиси 11 миллион 740 минг киши бўлган. Мамлакатда Цейлон граждани бўлмаган бир миллиондан кўпроқ киши яшамоқда. Буларнинг 996 мингдан кўпроғи ҳинд миллатига мансуб кишилардир. Ишсизлар 264 минг кишига етди.

Чилида ер қимирлади

САНТЬЯГО, 22 декабрь. (ТАСС). Кеча кечаси Чилининг шимолий районларида ер қимирлади. Унинг кучи рихтер шкаласи бўйича 5 баллдан 8 баллгача бўлди. Ер қимирлашнинг маркази Антофагаста шаҳридан 130 километр узоқликдадир.

АРАБ ШОИРИГА

Мен ҳали билмайман номингни сенинг,
Ўт ичида битган сатрларингни...
Мен ҳали билгайман номингни сенинг,
Ўт ичида битган сатрларингни...
Сени қайта туғди жангга қарши жанг
Жангга қарши жангга айлади башанг
Қанча юртдошларингнинг фарёди-оҳи.
Қанча юртдошларингдан айрилиқ
доғи.

Улар бола эди,
Болажон она
Мушукни пишт демас кампирлар,
чоллар
Уйлари, диллари бўлди вайрона.

Оёқости улар эккан ниҳоллар.
Тентидилар чўлнинг қучоқларида,
Товонларида қум чўғдай ловуллар.
Томоқлари қақроқ,
Қулоқларида
Хаёлан Иордан тинчай шовуллар...
Дўндиқлар бағрига ёзиб бағрини
Оналар кўзидан ёш оқди дув-дув...
Оналар бағрига босиб бағрини
Дўндиқлар тамшанди кўз ёшни деб
сув.

Оқа-оқа битди кўзларида ёш,
Тентий-тентий ахир қолмади
мадор.

Нолага товуш ҳам,
Бир ўлим йўлдош,
Ғамдан қутилишда ўлим бўлди ёр.
Қум билан беркитди изларини чўл,
Қумга кўмди жонсиз жасадларни ҳам..
Жонларига қайси жаллод урди қўл?
Ким у диёнатсиз!
Ким у муттаҳам!
Не-не қизларингга, ким у, солган
чов!

Номусларин поймол айлаганлар ким!
Бир-бирлари билан ўйнашиб гаров,
Ўсмирлар манглайин пойлаганлар
ким?!

Оламга айтгайсан ҳамма — ҳаммасин
Ғазабнок оловли сатрларингда.
Мангу огоҳ бўлгай жаҳон оммаси
Юрагинг қаловли сатрларингдан.
Сатрларинг бўлгай синмас қанотинг,
Қумликларда унар чаманзорларда...
Сатрларинг билан яшагай отинг
Из қолмаганда ҳам нола, зорлардан.
Ҳа, юртингда отгай ажойиб тонглар,
Диёрингга бергай янги чирой, ранг,
Ажойиб боғларда овозинг янграр,
Тинчлик отанг бўлгай, эркинг
волиданг!

Султон ҚУҚОНБЕКОВ.

Тошкентда Алишер Навоий ҳайкали.

МАШИНАСОЗЛАР ХИЗМАТИДА

ЮБИЛЕЙ йилида пахтакорларимиз тўрт миллион тонналик улкан хирмон кўтариб ҳаммани қойил қолдирдилар. Айниқса бу йил «зангори кема»лар билан кўплаб «оқ олтин» йиғиб-териб олинди. Шу боисдан ҳам пахтакорларимиз эришган муваффақиятда машинасозлар ҳиссаси ҳам талайгина десак янглишмаймиз.

Ҳа, ҳозир ҳам «Ташсельмаш» заводи цехларида иш қизғин. «ХТ-1,2», «Ўзбекистон» маркали «зангори кема»лар бирин-кетин конвейердан тушиб қишлоқларга томон йўл олаяпти. Коллектив 1 октябрдан бери беш кунлик иш ҳафтасига ўтиб меҳнат қилаяпти. Беш кун баракали меҳнат қилган ишчилар, инженер-техник ходимлар шанба ва якшанба кунлари ёзилиб дам олмоқдалар. Завод клуби яқинда тўла реконструкция қилиб бўлинди. Янгидан кино зали, театр саҳнаси қурилди. Шу кеча-кундузда клубда 20 хил тўгарак ишлаб турибди. Уларда 500 ишчи иштирок этаяпти.

Тўгараклар меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқда. Бадиий ҳаваскорлар турли хил концерт ва спектакллар кўрсатишаётган бўлса, адабий тўгарак ҳар хил темаларда мунозаралар, шеърий кечалар уюштираяпти. Бундан ташқари клубнинг болалар сектори ҳам бор. Сектор ишчи оналарнинг фарзандларини тарбиялашга алоҳида эътибор бераяпти. Болалар ўқишдан бўш пайтларида клубга келиб кино кўришади.

Юбилей йилида клуб маъмурияти бир қатор эсда қоларли кечалар ва учрашувлар уюштирди. Уларда кекса революционерлар, Ватан уруши қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш илғорлари иштирок этиб, совет халқи босиб ўтган шонли йўл ҳақида ёшларга гапириб бердилар.

Завод коллективининг аксариятини ёшлар ташкил этади. Ёшлар бор жойда қувноқлик бор, дейишади. Ёшлар спорт секцияларида актив қатнашмоқдалар, шахмат, велосипед пойгаси, чанғи учиш бўйича мусобақалар уюштирмоқдалар. Бундан ташқари балиқчилик ва овчилик тўгаракларида 200 ишчи иштирок этаяпти. Улар шанба кунлари оила аъзолари билан Тошкент ёнбағридаги базаларга чиқиб кетиб ов овламоқдалар, икки кун маданий ҳордиқ чиқармоқдалар.

Д. ХУЖАЕВА,
ТошДУ студенти.

Цейлон сафари таассуротлари

Яқинда жаҳон экономика институти директорининг ўринбосари, иқтисод фанлари доктори, Совет-Цейлон дўстлиги жамиятининг раиси В. А. Аболгин, медик-профессор М. Тарасов ва филология фанлари доктори Л. Қаюмовлар Цейлонга сафар қилишди. Улар Коломбо, Калутара, Матара, Жафна ва бошқа шаҳарларда бўлишди, икки ҳафталик саёҳат давомида буюк инқилобнинг ярим асрлик тўйига бағишланган тантанали кечаларда иштирок этишди.

Куни кеча профессор Л. Қаюмов узоқ ўлкага қилган сафар таассуротлари ҳақида Тошкент давлат университети филология факультети талабалари билан бўлган учрашувда сўзлаб берди.

— Цейлон меҳнаткашлари Ўзбекистонни жуда яхши билишар экан, — деди у ўз суҳбатида, — санъаткор ва ёзувчиларимизнинг илғор кишиларимизнинг довруғи бу узоқ ўлкага ҳам етиб келганлиги бизни бениҳоя қувонтирди.

Ҳ ОЛИМЖОНОВ.

Тошкентдаги Марказий шаҳар стамотология поликлиникаси пойтахт аҳолисига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда. Шифохона замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган. Суратда: (биринчи планда) врач В. Просвирина ва техник А. Азимов ўртоқлар иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

СОВРИН

ТАШҚАРИДА от кишнади. Болалар гувиллашиб ўша ёққа югуришди. Орадан сал ўтмай бири қўлидан, иккинчиси тўнининг баридан ушлаган ҳолда чавандоз акалари билан кириб келишди. Айвонга чиққан ўрта ёшли хотин:

— Омон-эсон келдингми. — деди ўғлининг елкасидан олиб, уч кунда озиб қолибсан-а, улоғинг бор бўлсин...

Йигит тўнини ечди, оёғини этикдан суғирди. Ўрта эшикни очиб, ичкарига юзланди. Худди шу ерда уни дадаси, олтмиш ёшлардан ошган чўққи соқол киши кутиб олди.

— Ҳа, чавандоз, уринмадингми, ҳайтовур...

— Бе, нега чарчарканман...

Хон тахта безатилди, самовар олиб келинди. Қўни-қўшниларнинг болалари шу хонадон болаларига қўшилиб уйни бошига кўтаришарди.

— Ҳа, дарвоқе, совруқ қани?— кулимсираб ота сўради.

— Ия, телевизорни кўрмадингизми, — ғалати маъноли кулиб она жавоб берди.

— Шунақами ҳали, совруқга телевизор тегди денг, ҳа тузук, — ота мўйловини бураб илжайди.

— Аямлар кесатаяптилар щекилли, совруқ ололмадик, — ўғил ерга қараб жавоб берди.

— Нега ундай дейсан, телевизорни кўрдик, сен ҳам совруқ олдинг-ку! — Она кулиб деди.

— Эй, ҳа, уни айтаяпсизми, — ўғил яна ҳам қизариб кетди.

— Сен совруқ олаётганингда дадангларнинг кўзи уйқуга кетиб қолганди.

Ўтирганлар кулиб юборишди. Катта келин чавандоз қайноғасига чой узатаётиб «нега уяласиз, Йигитали йигит кишига бундан катта совруқ борми», деб қўйди.

ҲАЗИЛ

Йигитали қиз қувиш мусобақасида шамолдай учиб бораётган чавандоз қизни ўпиб олган ва телевизорда худди шу пайт аниқ кўриниб, томоша қилиб ўтирган оила аъзолари чапак чалиб, кулишиб юборишган эди. Шунда ҳақиқатан ҳам кўзи уйқуга кетиб қолган Йигиталининг дадаси чўчиб тушган эди.

НОВРЎЗ ака шунча ёшга кириб бировдан бунақа дакки эшитмаган. Уни вокзалда, район марказида, кишлоқда ҳамма иззат-ҳурмат билан кутиб олса-ю, ўз хотини илиқ-иссиқ сўз айтмаса-я..

Йўл-йўлакай Новрўз ака, уйлаб келарди: эшик очилиши билан хотини қўлида нима кўтариб келаётган бўлса ҳам шартта ташлаб у томон югуради. Маҳкам қучоқлаб юз-кўзларидан ўпади. У эса қўйнидаги совруқни қўлига олиб юқори кўтаради. Хотин олишга ҳаракат қилиб интилади бўйи етмайди. Новрўз ака уни узатади, хотинининг энди қўли текканида яна тортиб олади. Хотин араз қилади, шундагина «мана, ола қолинг» деб уни хотинининг бошига ўраб қўяди...

Йўқ, афсуски, ундай бўлмади. Новрўз ака оғзи қулоғида эшикни очди. Хотини ҳовли супураётган экан. Бир қараб қўйди-ю, ишида давом этаверди. Ҳатто «келинг, соғ-саломат келдингизми» ҳам демади. Новрўз ака жуда мулзам бўлиб кетди. Бир дам эшик олдида туриб қолди. Кейин ўзини ўнглаб олиб:

— Ҳа, нима бўлди, бизнинг келишга чап ёнингиз билан турдингизми?

— Бухородек жойдан от овора қилиб бориб битта рўмолчани иккита қилолмадингиз-ку, яна...

— Ия, биттасини олганимни айтмайсизми...

— Ёшгина йигит у ёққа ўтса ҳам олди, буёққа ўтса ҳам олди. Сиз бўлсангиз гуллигини олармикинсиз десам, оқини аранг олдингиз...

— Ҳа, ҳа, ҳаммасини кўриб турган экансиз-да, аяси, — шу оқига ҳам шукур қилаверинг. Жуда қийин бўларкан, Отни йўртириб бориб олмоқчи бўлгандим, буниси ҳисоб эмас, отингизни чоптириб келиб оласиз, дейишди. Ҳайтовур қўлим илиниб қолди, шарманда бўлишдан чўчигандим.

— Ўзингиз тузукроқ ҳаракат қилмадингиз, қўшнилар билан телевизор кўриб ўтиргандик, қўшнимиз Каримахон «вой, Новрўз акамлар белларига тош бойлаб олганларми, нега ўринларидан сапчиб туролмадилар», деганди, ҳамма кулиб юборди.

— Тавба, мен бир-икки марта отнинг устида туриб рўмол-пўмол олиб юрмаган бўлсам. Қашқадарёдан келган мен тенги киши оқи тугул кўк рўмол ҳам ололмади-ю, бизнинг хотиннинг фироғини қаранг.

Хотин кулиб юборди.

— Ҳазил, ҳа майли, ҳафа бўлманг дадаси, совруқингизни уй ичига ўраб юрарман...

С. МАҲКАМОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СИНОПТИКЛАР ХУРСАНД

Англияда шу йил XVII асрда қабул этилган бир қонун бекор қилинди. Қонунда шундай деб ёзилган эди: «Об-ҳавонинг қандай бўлишини олдиндан айтувчилар гулханда куйдирилиши керак». Ана шу жазо бекор қилинганидан ҳаваскор синоптиклар хурсанд.

ИСМ ҚЎЙИШ МУАММОСИ

Ҳиндистоннинг айрим районларида янги туғилган болага исм қўйиш муаммосини қуйидагича ҳал этишади. Агар ота бошқа бир исмни, она бошқа исмни қўйишни хоҳласа, ота-оналар иккита лампа ёқишади. Кимнинг лампаси узоқ ёнса, болага ўшанинг айтган исми қўйилади.

ТАДБИРКОР РАССОМ

Америка банкирларидан бири рассомга ўз портретини заказ қилади. Портрет ишлаб, битказилгач, банкир уни сотиб олишдан бош тортади. «Бу мен эмас» дейди у чўрт кесиб. Шундан сўнг рассом портрет тагига «Ваҳший» деган сўзни ёпиштириб, уни сотишга қўяди. Банкир эса бунга қаршилик кўрсатади.

«Ахир, бу, сиз эмас-ку,— дейди рассом эътироз билдириб. Ўзингиз айтдингиз-ку, шундай деб». Ўзаро қизғин тортишув ниҳоят келишув билан тамом бўлади. Банкир портретни сотиб олади, рассом эса унга «Филантроп» деб, янги ном ёзиб қўяди.

«ЎЗ ЖАСАДИНГНИ ФАНГА ВАСИЯТ ҚИЛ»

Японияда ана шу шиор остида яқинда «Оқ хризантема» деган жамият тузилди. Жамият аъзолари ўз ўлимларидан сўнг жасадларини анатомик тадқиқотлар учун ҳадя этишга васият қиладилар. Бунинг эвазига жамият аъзолари шартнома тузилган университетларнинг клиникаларида ҳаёт вақтларида пулсиз медицина ёрдами олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

58 ЙИЛЛИК ХАТ

Яқинда Камчатканинг шарқий қирғоғи яқинидаги Беринг оролида бир шиша топилди. Унинг ичида инглиз ва рус тилларида ёзилган мактуб бор экан. Маълум бўлишича, денгиз орқали жўнатилган бу хатнинг битилганига 58 йил тўлибди. Шиша денгиз оқимларини тадқиқ қилган «Манджур» деб аталмиш қайиқдан 1909 йил 29 июлда ташланган экан.

УЛУҒ АДИБ ЮБИЛЕЙИГА

Келгуси йилнинг март ойида улуғ пролетар ёзувчиси Максим Горький туғилган куннинг 100 йиллиги куни нишонланади. Бу шонли санага жойларда тайёргарлик кўрилмоқда.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг Бадиий кўргазмалар ва панорама дирекциясининг ҳам ёзувчи юбилейига тараддуди катта. Мазкур маданий марказ юз йиллик олдидан жойларда кўчма кўргазмалар ташкил этади. Уларда мўйқалам соҳибларининг улуғ ёзувчига бағишланган ҳамда унинг асарларига ишланган расмлар галлереяси намойиш қилинади.

Тошкентда эса «Максим Горький тасвирий санъатда» номли катта кўргазма очилади. Юбилей кунларида намойиш қилинадиган бу кўргазма экспозициясига мамлакатимиздаги, жумладан республикамиздаги атоқли рассомлар томонидан ишланган ёзувчи портретлари ва турли полотнолар ҳам қўйилади.

ОЗОДЛИК ЙЎЛИ ҲУЖЖАТЛАРИ

ЎТМИШ ҳаётнинг сарқити ва тутқунлик тимсоли — паранжи ташланаётган йиллар эди. Аёлларнинг ой юзини тўсган, уларга маърифат чашмасидан баҳра олиш, жамоат ишларида, давлатни бошқаришда тўсиқ бўлган паранжи-чачвон оловга улоқтирилаётган йиллар озодлик душманлари, қора кучлар ва онгсиз элементлар зулм ва таҳқири кучаяди. Ана шунда паранжи ташлаган аёлларни ҳимоя қилиш мақсадида Ўзбекистон ҳукумати қарор қабул қилган. 1927 йил чиққан бу қарор Шарқ хотин-қизларининг озодлик ҳаракатига катта мадад берди..

Аёлларимизнинг эрк ва бахт учун кураши тарихи жуда қизиқ. Бу тарих билан таништириш мақсадида Ўзбекистон Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Давлат архиви коллективи москвалик ҳамкасблари билан бирга махсус тўпламни нашрга тайёрламоқдалар. Тўпламга «Қалимни бекор қилиш ҳақида» Туркистон республикаси Марказий Ижроия Комитетининг 1921 йилдаги декрети, Ҳужум даврининг ҳужжатлари киритилган. Бу китоб 1917-37 йиллардаги ўзбек хотин-қизларининг курашлар билан тўла тарихини ўқувчи кўз олдида гавдалантиради.

Ҳужжатларни марказий архив ходимларидан Х. Ҳасанова, С. Сафарова, П. Агафонов ўртоқлар нашрга тайёрламоқдалар.

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИСИ

Спорт залида штанга секциясининг машғулоти бормоқда. 3-разряли Тўлқин Муҳамедов оғир штангани даст кўтарди. Тренер ҳисобга ўтди, деган маънода имо билан команда берди. Штанга гурс этиб ерга тушди.

— Яхши, — деди Султон Иброҳимов шогирдининг олдига бораркан. — Агар оёқ ҳаракатини қоидасига келтириб бажарсанг, бу сенга чегара эмас.

Тренер штанганинг икки четига 10 килограммлик дуваракдан қўшди-да кўтаришда оёқ ҳаракати қандай бўлишини кўрсатишга тутинди. У қўлига бўр суртиб шошмай штанга олдига келди. Чуқур нафас олди, кейин оғир штангани даст кўтарди. Шунда бақувват мускуллари яна ҳам бўртиб кетди. Тўлқин устозининг кўрсатгани бўйича машқ қила бошлади.

Султон Иброҳимов Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг спорт инструктори, оғир атлетика бўйича область чемпиони. Бу йил республика биринчилиги учун бўлган мусобақада ҳам муваффақият билан қатнашиб учинчи ўринни эгаллашга муяссар бўлди. Эндигина йигирмадан сал ошган бу йигитнинг келажаги порлоқ.

Султон шу колхозда туғилиб катта бўлди. Кейин Ўзбекистон Давлат физкультура институтига ўқишга кирди. Икки йилдирки, уни тарбиялаб вояга етказган жонажон колхозида спорт-инструктори вазифасида ишлаб келмоқда. Шу давр ичида кўпгина спорт секцияларини очиб, яхши йўлга қўя олди. Яқиндагина атак-чечак қадам қўя бошлаган хўжалик спортчилари ҳозир район ва областнинг энг яхши коллективларидан ҳисобланади. Унинг штангачи шогирдлари, район чемпионларидан Тўлқин Муҳамедов областда 3-ўринни, Қуронбой Эгамбердиев 2-ўринни олишга муяссар бўлишган.

Колхозда оғир атлетика, енгил атлетика, футбол, волейбол, стол тенниси, шахмат-шашка ва бошқа тўгараклар ишлаб турибди. Ўзаро мусобақалар тез-тез ўтказиб турилади. Бу йил туман спорт секцияси бўйича хўжалик шахсий биринчилиги учун ўтказилган мусобақалардан ташқари участкалараро ва дала шийпонлари ўртасида ўтказилган спорт курашлари айниқса қизиқарли бўлиб, кўпчиликнинг иштирокида ўтди.

Хўжаликда спорт ишларининг намуна йўлга қўйилишида колхоз правлениеси катта ёрдам бермоқда. Спорт базалари ёрдами ва инвентарлар билан таъминланган. Шунинг учун ҳам қишлоқ спортчилари кундан-кунга ўз маҳоратлари ва тажрибаларини ошириб, янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Ҳозир 70 дан ортиқ жамоатчи инструктор спортчилар сафини кенгайтириш ва уларнинг разрядларини ошириш учун тинмай ҳаракат қилмоқдалар. Й. Ҳошимов, А. Жўраев, У. Жўраев каби жамоатчи тренерлар бошқараётган спорт секциялари иши мақтовга лойиқ.

Б. ПЎЛАТОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

РАССОМ ТАБАССУМИ

Эр: — Зап ҳусни бор экан-ми?..

Хотин: — Бирам келишган экан-ми?..

— «Тез ёрдам»ми? Ўғлим касал бўлиб қолди, етиб келсангиз...
— Ҳозир... ўғлингизнинг исми... фамилияси... ёши... қандай касаллик аломатлари... нималар билан оғриган... прививка қилинганми... Бу нечанчи болангиз...

Балиқ овловчилар тили билан.
— Хотинингиз сизга нақ мана шундоқ ўғилча туғиб берди...

А. Холиқов чизган расмлар.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 декабрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.50—Эшиттиришлар программаси, 10.55—Харьков бўйлаб сайр (телефильм), 11.30—Кумуш тренер (бадиий фильм).

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55—Эшиттиришлар программаси, 17.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10—Телевизион қўғирчоқ театри (болалар учун), 17.40—Украина ва Ўзбекистон (адабий-музикали композиция), 18.25—Телеянгиликлар, 18.40—Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари. «Баҳор» ансамбли («Ёшлик» студияси).

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Одесса (ҳужжатли фильм), 20.20—Концерт, 21.00—Бензоколонка маликаси (кинокомедия), 22.25—СССР халқларининг куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан—Фрунзе кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 19.50—Ҳужжатли фильм, 20.10—Порт-Артур (телеспектакль).

24 декабрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.55—Эшиттиришлар программаси, 11.00—Арчамизни безаймиз (болалар учун), 11.20—Эртак кетидан эртак, 12.05—Кинофильм.

12.45 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55—Эшиттиришлар программаси, 17.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.15—Концерт (болалар учун), 17.45— Махсус топшириқли поезд (ҳужжатли фильм), 18.05—Истеъдод. Азиза Саидхўжаева (суҳбатли концерт), 18.45—Телеянгиликлар, 19.00—Оқшом қўшиқлари («Ёшлик» студияси), 20.10—Қўлга тушмас қасоскорлар (бадиий фильм), 21.25—Эшиттиришлар программаси, 21.30—Ўзбекистон санъат усталари. Маҳмуджон Ғафуров.

23.30 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

11.00—Ўқув эшиттиришлари программаси. Олий математика (Ўзбек ва рус тилларида).

12.45 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан—Фрунзе кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—23/XII да Зулматдан зиё, 24/XII да эрталаб Семурғ, кечқурун Шоир қалби.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—23/XII да Қонли Сароб, 24/XII да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—23/XII да Фарҳод ва Ширин, 24/XII да кундузи Қалам қошлигим, кечқурун Тошболта ошиқ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—«Майдонда Москваликлар». Совет цирки усталари. Совет Иттифоқида яккаю-ягона радио-механик одам—«РОБОТ» иштирокида электрон-иллюзион атракцион.

КИНО

Сайёд қўнғироғи — «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Оловуддиннинг сеҳрли лампаси —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тергов давом этади —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

мактаб ўқувчиларининг қишки каникулларида

31 декабрдан 1968 йил 10 январгача

ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ

«ЦИРКДА АРЧА»

Қорбобо, Қорқиз, Бўрон, Сариқ масхарабоз ва қизиқчи иштирокида болалар учун «Куёш қуёнча» эртаги.

ПРОГРАММАДА:

«Майдонда москваликлар»—Совет цирки усталари.

Радио-механик одам— «РОБОТ» иштирокида СССРда якка-ю—ягона электрон-иллюзион аттракцион. Раҳбари—Олег Сокол.

Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Театр жамияти Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, режиссёр

Жавод ОБИДОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01500.
Индекс—64697.
А. 1814.